

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Václava Novotného a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **P. P.**, zast. JUDr. Denisou Wesselsovou, advokátkou se sídlem v Karviné, K. Sliwky 125, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 6. 2004, č. j. 59 Az 108/2003 – 17,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Zástupkyni žalobce JUDr. Denise Wesselsové **se p ř i z n á v á** odměna ve výši 2558,50 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem ze dne 1. 6. 2004, č. j. 59 Az 108/2003 - 17, zamítl Krajský soud v Ostravě žalobu žalobce proti rozhodnutí ministerstva vnitra ze dne 11. 11. 2003, č. j. OAM-5762/VL-10-12-2003. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl žádost žalobce o azyl jako zjevně nedůvodnou podle §16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, v platném znění (dále jen „zákon o azylu“).

Proti výše uvedenému rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že žalovaný porušil ustanovení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1, § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Stěžovatel je přesvědčen o ohrožení svého života v zemi původu. Splňuje dle svého názoru nepochybně podmínku § 12 písm. b) zákona o azylu. Dále uvádí, že jde nejen o přímé ohrožení života, ale také o nepředstavitelný psychický nátlak a Ukrajina není schopna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovýmto jednáním. Rozhodně jde však o důvody humanitární, na základě kterých by bylo možno aplikovat ustanovení § 14 zákona o azylu. V doplnění kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že soud nesprávně rozhodl o žádosti o azyl, neboť nevzal v úvahu politickou situaci na Ukrajině. Stěžovatel byl v minulosti na Ukrajině šikanován, vystaven pronásledování a následně nespravedlivě odsouzen. Měl strach také o osud svého syna, který by mohl být pronásledován v důsledku jeho předchozích politických postojů. Své problémy a šikanu ze strany státních orgánů popsal již v průběhu správního řízení. Soud I. stupně pochybil, když k vyjádřením a popisům problémů nepřihlédl. Státní moc na Ukrajině strpěla ohrožování jeho života a jeho blízkých a proto považuje život ve státě, jehož je občanem, za riskantní a život ohrožující. Orgány v ČR nepřihlížely dostatečně k údajům stěžovatele, ani neověřily skutečnosti, které uváděl. Vzhledem k výše uvedenému navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Současně navrhl, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil dne 17. 9. 2004. Popírá oprávněnost podané kasační stížnosti a plně souhlasí s napadeným rozsudkem. Zdůrazňuje, že žádost stěžovatele byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná a odvolává se na rozsudek NSS č. j. 4 Azs 195/2004 ze dne 1. 9. 2004, dle kterého se v takovém případě stěžovatel nemůže dovolávat posouzení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu. Navrhuje kasační stížnost zamítnout.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných kasační stížností, vyšel přitom z právního stavu platného v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně. Navíc je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpení podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpení pobytu, mj. pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Z předloženého spisového materiálu Nejvyšší správní soud zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 1. 11. 2003 na základě žádosti o udělení azylu, v níž stěžovatel uvedl, že je ukrajinské národnosti, pravoslavného vyznání, že v letech 1987-1989 byl členem

N. R., a že proti němu bylo v letech 1991-94 vedeno v Rusku trestní stíhání za držení omamných prostředků, za což byl odsouzen ke 12 letům vězení. Sdělil, že základní vojenskou službu vykonával v Afghánistánu, kde také v roce 1986 při přestřelce omylem zabila jeho jednotka 12 Afghánců, členů rodiny vládního činitele. Všech devět členů jeho jednotky bylo souzeno vojenským soudem. Po návratu na Ukrajinu se obával pomsty ze strany pozůstalých afghánské rodiny. V roce 1991 byl totiž v Rusku zavražděn jeden ze členů jednotky a v letech 1992-93 další dva. Jelikož se obával, že by ho mohli na Ukrajině najít, odjel do Ruska. Tam byl uvězněn a ve vězení strávil více než tři roky. Jelikož po propuštění musel Rusko opustit, vrátil se na Ukrajinu. Protože se zde cítil ohrožen, odjel v roce 2002 do ČR. Protože zde obdržel správní vyhoštění, rozhodl se požádat o azyl. V průběhu pohovoru stěžovatel důvody opuštění vlasti zopakoval. Upřesnil, že afghánská strana poté, co zabili 12 civilních obyvatel, požadovala jejich vydání. Protože však byl voják, vydán nebyl a obdržel trest od vojenského velení. Afghánská strana je však odsoudila ke smrti. Po ukončení vojny se členové jednotky vrátili domů. V roce 1991 zahynul první člen jednotky. Poté se stěžovatel dověděl, že byl zabit i druhý člen jednotky, který se před smrtí setkal s příslušníky d. a řekl jim, kde bydlí ostatní členové. Z G. odjeli na Sibiř, kde byli po dvou týdnech zadrženi, neboť jim bylo neznámými osobami podstrčeno do hotelového pokoje 5,6 kg marihuany. Byli odsouzeni a uvězněni. Ve vězení zahynul další člen jednotky. V roce 1996 byli rehabilitováni a propuštěni z vězení. V následujícím roce se stěžovatel vrátil na Ukrajinu. Neustále se cítil být pronásledován, někdo mu spálil dvě auta. Své problémy se snažil vyřešit, hovořil s veterány afghánské války a ti mu řekli, že rozsudek d. je dosud platný a musí být vykonán. Zabití civilisté totiž patřili k rodině šejka H., jednoho z nejbohatších mužů Afghánistánu. Když byl v roce 2002 zabit čtvrtý člen jednotky, rozhodl se stěžovatel, že odjede. V průběhu pohovoru potvrdil, že jediným důvodem jeho odjezdu z vlasti byla snaha ukrýt se před vykonavatelem rozsudku d. a tak ochránit život syna. Nelíbilo se mu, že stát nemůže ochránit své příslušníky. Potvrdil, že po zabití prvního člena jednotky jim byla nabídnuta pomoc a to ve formě práce u K. a změnění identity. Dva členové nabídku přijali, on nikoli. Do ČR přijel v říjnu 2002 a od té doby zde žil a pracoval nelegálně.

Žalovaný na základě provedeného správního řízení vydal dne 11. 11. 2003 rozhodnutí, kterým žádost stěžovatele o udělení azylu zamítl jako zjevně nedůvodnou v souladu s ustanovením § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Z výpovědi stěžovatele dospěl žalovaný k závěru, že důvodem podání žádosti o azyl byly obavy z ohrožení života stěžovatele a jeho syna ze strany afghánských vykonavatelů d. Dalším důvodem byla snaha legalizovat pobyt v ČR.

Stěžovatel rozhodnutí žalovaného napadl žalobou. Krajský soud žalobu zamítl. Dospěl k závěru, že skutkový stav byl zjištěn správně, žalovaný si opatřil potřebné podklady pro rozhodnutí a v souladu se zákonem zamítl žádost stěžovatele o udělení azylu s odkazem na ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu jako zjevně nedůvodnou, když stěžovatel neuvedl v průběhu správního řízení žádné skutečnosti, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.

V kasační stížnosti stěžovatel uplatňuje, ačkoliv tak nečiní konkrétním odkazem, stížní důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., když namítá nesprávné právní posouzení otázky soudem v předcházejícím řízení.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Tvrzená nezákonnost, spočívající v nesprávném právním posouzení

věci soudem v předcházejícím řízení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikována nesprávná právní věta, popř. je sice aplikována správná právní věta, ale tato je nesprávně vyložena. Vztah mezi skutkovým zjištěním a právním posouzením lze charakterizovat tak, že jde o aplikaci právní normy na konkrétní případ nebo situaci.

Tvrzenou nezákonnost podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spatřuje stěžovatel v nesprávném posouzení důvodnosti podané žádosti o azyl, resp. nesprávném posouzení důvodů opuštění vlasti ve vztahu k udělení azylu dle ustanovení § 12 písm. b) a § 14 zákona o azylu.

Při posuzování předmětné námitky vycházel Nejvyšší správní soud z níže uvedených ustanovení zákona o azylu.

Podle ust. § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle ust. § 2 odst. 5 cit. zákona ve znění platném ke dni rozhodnutí se za pronásledování pro účely tohoto zákona považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

Podle ust. § 16 odst. 1 písm. g) cit. zákona se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12.

Z výše citovaných ustanovení zákona vyplývá, že správní orgán má povinnost zjišťovat podmínky pro udělení azylu dle ust. § 12 zákona o azylu pouze v případě, že žadatel o azyl důvody zde uvedené alespoň tvrdí. V daném případě však stěžovatel ve správním řízení netvrdil, že je v zemi svého původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti či příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Bezprostředním důvodem žádosti o azyl byly v daném případě obavy před tzv. vykonavateli d., tedy osobami mimo státní struktury. Důvody tvrzené stěžovatelem ve správním řízení nejsou z hlediska aplikace azylového zákona právně relevantními. Ve správním spise je založena žádost o udělení azylu, vlastnoručně psané důvody žádosti, jakož i protokol o pohovoru k žádosti o udělení azylu. Informace obsažené v těchto listinách jsou dostatečným podkladem pro vydání rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť z nich jednoznačně vyplývá absence tvrzení relevantních důvodů, která je podmínkou aplikace citovaného ustanovení. V daném případě důvody uvedené opakovaně stěžovatelem ve správním řízení žalovaný vyhodnotil tak, že nejde o důvody podřaditelné pod některý z důvodů uvedených v ust. § 12 cit. zákona a Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje.

Pouze pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že odůvodněná obava z pronásledování ve smyslu ust. § 2 odst. 5 cit. zákona je důvodem pro udělení azylu podle ust. § 12 písm. b) cit. zákona pouze tehdy, když se toto pronásledování uskutečňuje z důvodu

rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání politických názorů. Žádná taková okolnost však v průběhu správního řízení nebyla stěžovatelem ani tvrzena. Za této situace žalovaný správní orgán a následně ani Krajský soud v Ostravě povinnost zjišťovat důvody pro udělení azylu dle ust. § 12 zákona o azylu neměli.

Žalovanému nepříslušelo taktéž hodnotit azylové důvody podle § 14 zákona o azylu, neboť žádost stěžovatele zamítl jako nedůvodnou. Zamítnutím žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné je konečným rozhodnutím ve věci bez toho, aniž by byla zjišťována existence některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona. Podmínkou pro rozhodování o udělení azylu z některého z důvodů předvídaných v ustanoveních § 13 a § 14 zákona je přitom nezjištění existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona a neudělení azylu podle tohoto ustanovení. Správní orgán v dané věci správně zamítl žádost o azyl jako zjevně nedůvodnou a v takovém případě se však již v odůvodnění svého rozhodnutí nemusel zabývat posouzením o splnění či nesplnění podmínek podle § 14 zákona o azylu.

Proto považuje Nejvyšší správní soud výrok žalovaného o neudělení azylu dle ust. § 13 a § 14 zákona o azylu za nadbytečný. Nepříslušelo-li o relevantních důvodech pro udělení azylu rozhodovat žalovanému, nemohla být tato skutečnost přezkoumávána ani soudem.

Námítka stěžovatele ohledně neudělení azylu dle § 14 zákona o azylu je tak ve vztahu k důvodům rozhodnutí právně bezvýznamná.

Stěžovatel uplatněním námitek spočívajícím v kritice postupu žalovaného, který dle stěžovatele porušil ustanovení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1, § 47 odst. 3 správního řádu podporuje naplnění kasačního důvodu zakotveného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť stěžovatel namítá vady řízení před správním orgánem.

Námítky spočívající v procesních pochybeních žalovaného stěžovatel uplatnil již v žalobě. Z odůvodnění na str. 3 rozsudku vyplývá, že se soud těmito zabýval a došel k závěru, že vytýkaných procesních pochybení se žalovaný nedopustil. V odůvodnění rozsudku krajský soud konstatoval, že se správního spisu vyplývá, že si žalovaný opatřil potřebné podklady pro rozhodnutí, vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, své rozhodnutí řádně odůvodnil. S výše uvedenými závěry soudu se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Taktéž Nejvyšší správní soud shledal dokazování dostatečným, přesvědčivým, stav věci byl zjištěn spolehlivě, přesně a úplně, žalovaný i soud si opatřili potřebné podklady pro rozhodnutí, k dokazování použil všech prostředků, jimiž lze zjistit a objasnit skutečný stav věci, rozhodnutí vyplývají ze zjištěných podkladů a je dostatečně zdůvodněno. Skutková podstata má náležitou oporu ve spisech, při jejím zjišťování nebyl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že by to mohlo ovlivnit jeho zákonnost. Vdaném případě taktéž nelze odhlédnout od skutečnosti, že žalobní body, tak jak je stěžovatel formuloval v žalobě, nebyly způsobilé k podrobnějšímu přezkoumání, než jaké krajský soud provedl. Tyto žalobní body totiž byly vlastně pouze citacemi jednotlivých ustanovení a zásad správního řízení podle správního řádu, aniž by bylo jakkoliv konkretizováno, v čem je porušení těchto zásad konkrétně spatřováno. Namítal-li například stěžovatel, že nebyl zjištěn skutečný stav věci podle § 32 odst. 1 správního řádu, nebylo možno toto tvrzení nijak dále ověřit, pokud neuvedl, jaké další důkazní prostředky měl žalovaný provést, k jakým stěžovatelovým tvrzením ve svém rozhodování nedostatečně přihlédl, či k jakému závěru o skutkovém stavu měl správně dojít. Kritiku správního rozhodnutí navíc nelze založit pouze na tvrzení, že se žalovaný nezabýval žádostí řádně

a svědomitě, či že stěžovatel nebyl rozhodnutím přesvědčen o jeho správnosti. Taková tvrzení, nejsou-li doplněna odkazem na konkrétní tvrzená pochybení, jsou vágní a soudně nepřezkoumatelná.

Uplatněný důvod podání kasační stížnosti obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. nebyl naplněn.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že důvod uvedený v kasační stížnosti stěžovatelkou podřazené pod ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nebyl prokázán, a proto podanou kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. Protože úspěšný žalovaný žádné náklady neuplatňoval, resp. mu žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, soud mu nepřiznal náhradu nákladů řízení. Soudem ustanovené advokátce byla odměna stanovena podle § 7, § 9 odst. 3 písm. f) vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění vyhl. č. 68/2003 Sb. ve výši 2558,50 Kč /2 úkony: dle § 11 odst. 1 písm. b) první porada, převzetí, příprava věci, je-li zástupce ustanoven soudem, písm. d) písemné podání ve věci samé – doplnění kasační stížnosti, a náhrady hotových výdajů 2 x 75 Kč dle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky/, zvýšená o DPH v sazbě 19% ve výši 408,50 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. listopadu 2005

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu